

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben bárhon hozzá:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kódratok visszaadását vagy megőrséire nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Bécs forrongása a drágaság miatt.

(—a.) Az 1848-iki nagy forradalmak idején a jámbor, csendes és munkás bajor népet is elragadta az idők forradalmi hangulata és egy szép napon egyszer csak felkerekedett a bajor főváros népe és a királyi palota előtt annak rendje és módja szerint valóságos forradalmat rendezett. A királyt, ki nagyon sok jót tett népével s közszeretletben állott, nagyon meglepte a dolog, de nem ijedt meg, nem vesztette el hidegvérét, hanem bátran kiment palotája erkélyére és megkérdezte a néptől, miért csinálják a zendülést és mi a kívánságuk? A nép zavarba jött jó királyának kérdésére, mert igazán nem volt oka a lázadásra, végre vezetőik arra kérték a királyt, hogy legyen a sör olcsóbb egy krajcárral. A jó király nyomban megígérte; ki is adta ez iránt a rendeletet a világhírű müncheni udvari sörfőzdének és vége volt a bajor forradalomnak.

Ugy látszik a kedélyes bécsiek azt gondolták, hogy ilyen könnyen lehet egykettőre megoldani a mostani rendkívüli és bizony csaknem mindenkire nyomasztó drágaságot is. Ők is forradalmat rendeztek vasárnap délután a müncheniek, meg a francia asszonyok mintájára. De bizony megjárták. Mert a bécsi rendőrség komolyan vette a dolgot, sőt kirukkoltak a katonák is, akik közéjük repitettek egy pár Mannlicher golyót és néhány ember leterítésével rendet csináltak. Hogy pedig jövőre elmenjen a kedvük a drágasági forradalom csinálástól, a rendőrség plakátokon kihirdette, hogy ha megismétlődik a dolog, rögtön életbe lép a statárium. Ennek bizonyára meglepsz a maga üdvös fogantatja és észre téríti a bécsieket.

A vasárnapi bécsi forradalom részben Magyarországra ellen is volt intézve. Hazánkat okolják ugyanis a hu drágaság miatt, mert a magyar kormány nem enged meg az argentiniai hus korlátlan behozatalát. Éretlen dühöngésükben anynyira mentek, hogy meg akarták ostromolni a bécsi magyar házat. Pedig nem ártana megemlékezniük arról, hogy Magyarország legizletesebb pecsenyét az odaszállított hizott ökrök husát éppen ők, a bécsiek eszik meg. Hizott marháknak a legjavát oda viszik. Dacára, hogy itt hizlalják azokat, ahol az országban, még Budapesten sem lehet olyan jó húst kapni, mint Bécsben. Nézzenek utána, hogy aránylag milyen keveset fizetnek ők a hizott marhákért a magyar gazdák, nézzenek utána, hogy az ő vigeceik mennyi hasznot vágnak zsebre a közvetítésért és hogy milyen városi adókat és illetékeket rónak ott a magyar gazdákra.

Jó lesz azt is tudomásul venni, hogy a magyar kormány nem zárkózik feltétlenül el az argentiniai hus behozatala elől, — hanem igen helyesen rekompenzációkat követel érte. Ha már feláldozza a magyar gazdák érdekét, legalább más uton akar előnyt kivívni az országnak. Tessék megengedni az annabergi vasuti csatlakozást, mely közvetlen utat és piacot nyitna terményeinknek és áruinknak Berlin felé és tessék eltörölni azt a közös vámterületi abszurdumot, hogy a magyar buzáért külön vámot kell fizetni Tirolban, akkor megkaphatják az argentiniai húst, melyben úgy sincs ma közszónet.

Szakasztott olyan módon járnak el velünk szemben a bécsiek, mint itthon a szociálisták. A drágaságot első sorban ők okozzák szünet nélkül való béremelésseikkel. Ők segítenek legkönnyebben magukon, mert ha drágaságot éreznek, egyszerűen sztrájkot rendeznek és újabb béremelést vívnak ki. Fellázították a falusi népet is, arató-sztrájkot csináltak, rábeszélést a földművelő munkásokat arra a hallatlan ostobaságra, hogy ne arassanak olcsóbban, mint . . . felibe . . . és ezért mégis ők kiabálnak legjobban a kenyér és husdrágaság ellen.

A rendkívüli drágaságot érzi mindenki, legjobban a középosztály, amely nem sztrájkolhat újabb, meg újabb béremelésért. Ezen a bajon segíteni kell, de operettforradalmak, meg éretlen kiabálások nem segítenek semmit, inkább rontanak a dolgon.

Mig a termelőknek horribilis munkabéreket kell fizetniök amerikai munkásoknak, mig a börze csak játszik a kenyérrrel, mig a közvetítő kereskedelem enormis haszonra dolgozik, mig a malmok kartelleket kötnek és titkos refakciákat kapnak, mig az állattenyésztés bajain nem segítenek . . . addig sajnos, nem lesz olcsóbb az élet.

A bécsi zavargások.

A császár városban vasárnap történt véres zavargások messze túlhaladták azokat a tüntetéseket, amelyek az utóbbi évtizedekben Bécsben lezajlottak.

A husforradalomról a következőket írják: Vasárnap délelőtt a Rathaus körül és annak népcsarnokában a szociáldemokrata-párt rendezett tüntetést az élelmiszerdrágaság és a husbehozatali tilalom ellen, amelyen körülbelül negyvenezer ember vett részt. A gyűlések nyugodtan folytak le.

Befejezésük után azonban súlyos rendzavarások történtek. A városháza előtt egybegyűltek zajos kiáltásokban törtek ki, bevették a városházának a Lichten-feldgasse felőli földszinti ablakait, ugyszintén a Friedrich Schmidt-ter felőli homlokzat sok ablakát is.

Az ablakokat kővekkel és a városháza

körül park füves részeinek kerítéséből kihuzgált vasdarabokkal zúzták be. Gyalogos és lovasrendőrség kivont karddal ürte ki a tüntetőket az utcából, ezek azonban minduntalan ismét összeverődtek úgy, hogy lovasságot kellett segítségül hívni. A tüntetők tartózkodtak ugyan a további kihágásoktól, a kiabálást és orditozást azonban nem hagyták abba.

Csak déli egy óra tájban sikerült több századnyi lovasságnak és egy gyalogos zászlóaljnak, hogy a tüntetők főtömegét a körülfekvő kerületek felé szétterelje.

Ottakring kerületben a tüntetések súlyos zavargások jellegét öltötték magukra. A tömeg megrohanta és feldulta a Hoffer-téren levő iskolaépületet. Egyébként itt is számos ablakot bezúrtak és mint korábban a köruton, itt is megrohanták a villamos vasut kocsijait és felakarták gyújtani azokat, úgy hogy a tűzoltóság volt kénytelen kivonulni. Erős lovas- és gyalogos katonai csapatoknak sikerült csak az utcákat megtisztítani és a tüntetőket a Schmelz felé szétszórni, miközben ismételtelen kénytelenek voltak fegyverüket használni.

Este ötvenezer fölizgatott ember vonult a Hoffer-térre és a Habsburg-térre, ahol fölfegyverkezve tömörültek.

Hét órakor este megérkezett két csapat rendőr, a huszonnegyedik gyalogezred egy százada és a bosnyák katonaság egy százada. A tömeg megtámadta a katonaságot. *Revolverlövések hangzottak el*, amikor a bosnyák csapat vezénylő tisztje parancsot adott:

— Feuer!

Eldördült a sortűz. Háromszor egymásután sortűzet adott a bosnyák század. Vaktában belélttek a tömegbe, amely a katonaságot körölvette. Ketteneses jelenetek következtek. A sötét utcákon valóságos harc tört ki a tüntetők és a katonaság között. Most a huszonnegyedik gyalogezred is sortűzet adott, mert a nép botokkal, kővekkel a házakból kihozott butordarabokkal támadt a katonaságra. Az emeletlek ablakaiból röpödtek székek, palackok. *Teljes két órában keresztül tartott a harc*, a tömeg a sortűzek után sem oszlott szét, tovább folytatta a csatát. Este tíz órára itt valahogyan h-lyreállt a rend, *hmsz halottat és száználvalvan sebesülte vittek kórházba*. Tömerdek katona és rendőr megsebesült, a katonaság újbb jelentése szerint harminckettő a halottak száma, de ezt még nem erősítették meg.

Egy *Prötzenberger* Ottó nevű 24 éves munkás lett a husforradalom első halottja.

Délután négy órakor az Ottakringben egy halottja, tizenhét súlyos és negyven könnyebb sebesültje volt az összeütközésnek. A munkások otthon, a községi előljáróság termei, a rendőrség inspekciós szobája mind tele voltak sebesültekkel.

A hivatalos megállapítások szerint az ottakringi zavargásoknak *egy halottjuk van*, akit egy katonai szurony ölt meg. Sortűz következtében több tüntető súlyosan megsebesült. — *A többi vagy kevésbé megsebesültek száma 58*, beleértve a sebesült rendőröket és katonákat is. A késő éjszakai órákban tudatták a lakossággal, hogy minden intézkedés megtörtént a további zavargások megakadályozására, amelyek

megisméltődése esetén ki kellene hirdetni az *ostromállapotot*.

Politikai körök és a hétfőn reggeli bécsi lapok véleménye szerint a tegnapi események a Gautsch-kormány helyzetét is rosszabbá tették. Kétségtelen, hogy a szociáldemokrata párt, mely eddig elég jó viszonyban volt Gautsch báróval, mint az általános választójog megteremtőjével, most szembekerült az osztrák kormánnyal.

Hétfőn reggel 9 órakor báró *Bolfras* főhadsegéd jelentést tett a királynak a tegnapi eseményekről. A kiszivárgott hírek szerint a királyt nagyon lecsújtatták a történetek és mikor meghallotta, hogy a katonaság sortűzött is adott, így szólt:

— *Szomorú, hogy ezt is meg kellett érnem!*

Ostromállapot.

Bécs, szept. 18.

(Saj. tud.) A vérengzésért a főkapitány a szociálistákat tette felelőssé, mert nem rendeltek ki rendezőséget s így a tömeg szabadon garázdálkodhatott. Az est folyamán a 15-ik ezredet Bécsújhelyre rendelték, ezenkívül egy dragonos csapatot is rendeltek ki. A kávéházak, italmérések és üzletek este 7 órakor kötelesek zárni. Ha a történetek megisméltődnek, ki fogják hirdetni a hadiállapotot.

Gróf Széchenyi püspök Debrecenben

1600 bérmálkozó.

Az a meleg ováció és szeretetteljes ragaszkodás, amellyel gróf *Széchenyi* Miklós v. b. t. t., megyés püspököt Debrecenben fogadták, vasárnap megújult s szívből fakadó ünneplés kísérte a kiváló egyházfejlesztést egész debreceni tartózkodása alatt.

A szép ünnepséget még a kedvezőtlen, esős-borongós idő sem zavarta meg.

A szombat esti kivilágításnál különösen remek volt a Szvetics-intezet épülete. Az épület homlokzatán a püspök arcképe volt, virágokkal környezve. A többi ablakokban remek szimbolumok pompáztak: a hit, remény, szeretet stb. Remekül ki volt világítva Piac-utca, Kossuth-utca, Batthyányi utca és Szent-Anna-utca.

A tisztelgő küldöttségekről már megemlékeztünk. A tisztelgők között feltűnést keltett a debreceni siketnémák intézetének tisztelgő küldöttsége, *Gácsér* József igazgató vezetése alatt. A püspököt egy siketnéma leány üdvözölte, akit az intézetben már annyira megtanítottak beszélni, hogy elég érthetően csinos kis beszéddel üdvözölhette a püspököt.

A vasárnapi ünnepségek.

Vasárnap korán reggel már mozgalmas kép tárult a közönség elé a r. kath. plébánia és templom környékén.

Ünneplőbe öltözött felnőttek és gyermekek sokasága hullámozott Szent-Anna-utcán.

Mivel éjjel csendes eső esett s reggel is permetezett még az eső, a tervtől eltérően nem baldachin alatt vonult a püspök a templomba, hanem kocsiban érkezett a templomba, amely már zsutolva volt.

Az első padsorokban a hivatalok vezető foglaltak helyet, körül pedig a bérmálándók százai szorongtak a kísérettel.

A püspök reggel 7 órakor a remekül feldi-

szített főoltárnál csendes misét mondott, amely alatt az egyházi énekhar remek egyházi énekeket adott elő, megkapó szép harmóniával.

A szent mise után teljes bucsuval összekötött pápai áldást adott a jelenlevőkre, majd remek szent beszédet mondott.

Ezután kezdetét vette a bérmálás. Előbb a templomban felállított bérmálándóknak szolgáltatta ki a püspök a bérmálás szentségét, majd átvonultak a főgimnázium tágas udvarára, ahol szintén százával voltak a bérmálándók.

Közben az eső kevésbé megered, mire a bérmálándók a főgimnázium tágas folyosójára vonultak.

Mintegy 1600-at bérmált meg a püspök s déli fél 1 óra volt, mikor az utolsó csoportra áldást osztott s véget ért a bérmálás.

A templomból a püspök a plébániára vonult, ahol *Balthasar* Dezső ref. szuperintendens vezetése alatt a református egyházkerület négy tagu küldöttsége tisztelgett előtte. A püspök a tisztelgést lekötelő szívélyességgel fogadta.

A diszebed.

Déli 1 óra után *Grók* Ferenc prépost-plébános a Royal-étteremben diszebedet adott a megyés püspök tiszteletére, amelyre Debrecen egyházi, világi és katonai előkelősége volt hivatalos.

A peccsenyénél *Grók* Ferenc prépost-plébános pohárköszöntőben ünnepelte az egyházfejlesztést.

Gróf *Széchenyi* Miklós püspök pár perc múlva megkapó szépen válaszolt s meleg köszönetet mondott azért a szíves fogadtatásért és meleg vendégszeretetért, amellyel az ország ezen nevezetes és nagy jövőjű városában részvett. Debrecen város polgáraiért üritette poharát.

Médyaszay kulturtanácsnok, Debrecen város nevében mondott igen szép tósztot a magas vendégre.

Szele Gábor, a református egyház nevében, *Papp* János esperes a gör. kath. egyház nevében, *Materny* Lajos főesperes pedig az ágostai egyház nevében köszöntötték a püspököt.

Domahidy Elemér főispán Hajdúvármegye nevében köszöntötte igen szép tószttal az egyházfejlesztést, aki mint váradi püspök, ezuttal először járt Hajdúvármegyében.

Csinos pohárköszöntőket mondtak még a ref. teológiai kar dékánja és *Géressy* Kálmán tankerületi főigazgató.

A diszebed menüje a következő volt:

Csirke ragou leves

Tok tartárral

Epigram körözve

Vanília és csokoládé

Pudding-sató

Sültek

Pulyka és kappan

Saláták és kompótok

Parfait

Gardulet

Kávét, likör

Borok

Saját termésű asztali

Muzsai hegyaljai

Carbanet vörös

Törlei Casino

Ásványvizek

Délután 4 órakor volt asztaibontás, amely után a püspök kíséretével a plébániára kocsizott.

Az elutazás.

Ebéd után a püspök, előkelőségeitől környezve, kihajtatott a vasutállomáshoz.

Az első kocsiban, a város fogatán gróf *Széchenyi* püspök és *Grók* Ferenc prépost-plébános ült, a többi kocsikat pedig kísérete foglalta el.

Az indóháznál előkelő nagyszámu közönség várta a püspököt, hogy szívélyes bucsut vegyen tőle. Ott voltak *Kovács* József polgármester, a városi tanácsosokkal, *Unger* Gusztáv a r. kath. iskolaszék elnöke, *Váczy* János *Szentkirályi* Tivadar ker. kamara elnöke, *Csai* Zsigmond posta-felügyelő, *Lestyán* Adorján udvari tanácsos, a közjegyzői kamara elnöke stb.

A püspök az előkelőségekkel pár percig egy külön váróteremben társalgott s a szívélyes bucsuál újból köszönetet mondott a vendéglátásért s azon kijelentést tette, hogy kedv emlékekkel távozik Debrecenből.

Kovács József polgármester meghívta a püspököt, hogy rövid időn látogasson el Debrecenbe, hogy bemutassák a Hortobágyot s a város új 5-ös fogatát.

Ezután a püspök kíséretével: *Széchenyi* Jenő pápai praelátussal és *Mayer* Antal pápai káplán, püspöki titkárral felszállott a vasuti kocsiba s a vonat, nagy éjjenéstől kísérve, elhagyta az állomást.

Gróf *Széchenyi* Miklós v. b. t. t. püspök Püspökladányban elvált kíséretétől s hivatalos ügyben *Budapestre* utazott, honnét *Máriacellbe* megy, melyet minden esztendőben megszokott látogatni.

A Beöthy Ödön-utcai rablók a rendőrségen.

Vasárnap este fél 9 órakor három detektív behozta Margitáról a Beöthy Ödön utcai rablás három tettesét. *Jánossy* Gyula rendőrkapitány, a rendőrség bünyügyi osztályának vezetője *Kelemen* András, *Dienes* István és *Bott* György detektíveket küldötte ki Margitára, hogy az ottani csendőrőrtől átvegyék a három elfogott gonosztevőt.

Vasárnap délután *Kelemen* András detektív telefonon jelentette *Jánossy* rendőrkapitánynak, hogy a rablókat a csendőrségtől átvették s az esti vonattal Nagyváradra érkeznek. Nagy sürgés-forgás támadt a telefonértesítés vétele után a rendőrségen. *Jánossy* Gyula rendőrkapitány intézkedéseket tett, hogy a bünyügyi osztályhoz beosztott rendőrtisztviselők éjjeli szolgálattételre jöjjenek be, mert a bűnösöket megérkezésük után a rendőrség azonnal kihallgatja.

Előkészületeket tettek az iránt is, hogy az állomáson megfelelő számu rendőrség várja a rablók megérkezését, mert a kíváncsi közönség egész nap megszállva tartotta a pályaudvart, várva a beötrők megérkezését. A nagyobb számu rendőrlegénység kirendelésére szükség is volt, mert a tömeg így is a rablók ellen fordult.

A megérkezés.

Senki sem tudta a rendőrtisztviselőknél és újságírókon kívül, hogy melyik vonattal hozták a rablókat és mégis közel ezer főnyi tömeg várakozott az esti érmelléki vonatra. Nyolc óra előtt már megérkeztek a pályaudvarra a kivézonyelt rendőrök is, akik a tömeget igyekeztek kiszorítani a pályaudvarról. Nyolc óra 20 perckor megérkezett a pályaudvarra az érmelléki vonat. Mintha főlből bujtak volna az emberek; egyszerre megtelt a pályaudvar kíváncsi közönséggel.

Egy harmad osztályu vasuti kocsiból elsőnek *Dienes* István detektív szállott ki, utána jött a három rabló: *Mihalovszky* Dezső, *Bubuj* Pál és *Nagy* Pál. *Kelemen* András és *Bott* György detektívek a rablók után szállottak ki a vasuti kocsiból.

A három haramia erősen meg volt vasalva.

Alig tettek a rablók pár lépést a vasúti kocsitól, a közönség keresztül törte a rendőrkordont és rablókra támadt.

A nép ütlegelte a gonosztevőket,

akiket a rendőrök alig tudtak megvédeni a népharag ellen. A rendőrök igyekeztek visszaszorítani a tömeget, de amire ez sikerült már mind a három gonosztevőt agyba-főbe verték. Mihalovszky Dezsőt valaki egy kemény tárggyal ütötte fejbe, még pedig oly alaposan, hogy a rablónak behasadt a feje. Nagy Pált boxerrel a száján ütötték meg, úgy hogy a fogai is megmozogtak. Mire a detektívek kiértek a bűnösökhöz az utcára, már mind a három rabló csupa vér volt.

A rendőrkapitányság úgy intézkedett, hogy a rablókat két kocsin szállítsák a rendőrségre, de a közbejött incidens miatt egy villamos kocsin vitték be őket a Szent László-térig.

A városháza előtt szintén nagy tömeg várta a gonosztevőket, akik a villamos megállóhelytől gyalog mentek a rendőrség épületébe.

Beismerésben.

A rendőrségen már várták a tisztviselők a rablók megérkezését. Ahogy becsukódott a rendőrség kapuja a gonosztevők után, a kíséző detektívek azonnal jelentették Jánossy Gyula rendőrkapitánynak, hogy a foglyokkal megérkeztek.

Jánossy rendőrkapitány intézkedésére dr. Erlster Mór tisztiorvos megvizsgálta a rablókat kimosta és bekötözte sebeiket.

Az orvosi rendelőből felkísérték őket a bűnügyi osztályra, ahol kezdetét vette a kihallgatás.

Mihalovszky Dezső az általános kérdésekre elmondja, hogy 32 éves nagyváradai illetőségű állás nélküli hentessegéd. Eddig közel 150 bűncselekmény elkövetése miatt állott a bíróság előtt és már négy ízben ült a börtönben. Januárban szabadult ki legutóbb a fegyházból, ahol négy évet töltött 33 rendbeli betöréses lopásért.

Mihalovszky Dezső alacsony termetű, gyengén táplált alak. Koponyája erősen difformált, hátranyomott homloku, révedező tekintetű.

Beismer mindent, amit elkövetett, elmondja hogy Fekete János volt az értelmi szerzője a Grünsteinék megrablásának.

Mihalovszky Dezső volt az, aki a Wertheim szekrényt kinyitotta s ő vette ki a pénzt is, melyet Feketének adott át. A rablás után egy kápolnatéri istállóba mentek és itt osztották meg az elrablott pénzt.

Margitára a rablás utáni napon utaztak s azért fogták el őket, mert ő lerészegedve lövöldözni kezdett s erre lettek figyelmesek a csendőrök.

Mihalovszky Dezső után Nagy Pált hallgatták ki, aki a rendőrkapitány kérdéseire elmondotta, hogy 30 éves, csuhaji születésű, földműves és eddig büntetve nem volt. Elismeri, hogy résztvett a Grünstein család megrablásában, de az ő kézában revolver nem volt, ő csak a cselédet ijesztette, hogy ne tudjon segítségért menni. A házba a nyitott utcaajtón mentek be, Grünsteinék lakásába pedig azért tudtak nagyobb zaj nélkül behatolni, mert a folyosó ablakai nyitva voltak s azokon át másztak be.

Bubuj Pál, a harmadik rabló 27 éves, nadánteleki illetőségű, földműves, büntetve még nem volt, de a nagyváradai rendőrség már többször gyanúsította a bűncselekmények elkövetésével. Bubuj is beismerésben van, s min-

den szépitgetés nélkül mondja el a Beöthy Odón-utcai rablás ismeretes részleteit.

Mindhárom tettes azt vallja, hogy a betörés értelmi szerzője Fekete János volt, aki az elrabolt pénz megosztása után Budapestre utazott.

Már rég elmúlt éjtől, a rendőrség bűnügyi osztályának tisztviselői még mindig vallatták a rablókat.

A három elfogott gonosztevő kinézésre, termetre igen csenevész. Egyik sem valami félelmetes alak s így még csodálatosabb vakmerőségük, mert bizony egy rendes növésű, egészséges ember, ha nem veszi el lélekjelenlétet, — mind a három ellen sikerrel védekezhetett volna.

Egyéb bűnök.

Az egyik rabló, Mihalovszky Dezső a Crünstein Sámuel kárára elkövetett rabláson kívül beismerte még, hogy folyó hó 12-én Körtvélyesi Arpád Körös-utca 10. számú lakos csendőrszázados nyitott szobájába surrant, honnan a csendőrszázados unokatestvérétől csekély pénzt lopott, de később a munkájában megzavarták, mire elmenekült. Beismerte Mihalovszky, hogy folyó hó 9 és 10-ike közötti éjjelen besurrant Wagner Miklós cs. és kir. 101-ik gyalogezred főhadnagy Sztaroveszky-utca 23. szám alatti lakására, honnan egy 244 korona értékű fényképező gépet lopott el.

A negyedik rabló.

Lapunk legutóbbi számában már hírt adtunk arról, hogy a budapesti rendőrség detektívjei Fekete János a Beöthy Odón-utcai rablás főcinkosát elfogták egy Baros-utcai kocsmában. Fekete János, ki derék, hatalmas termetű ember nem akarta megadni magát, hanem revolverrel támadt a detektívekre, akik csak nagy nehezen tudták lefegyverezni a veszedelmes embert.

A budapesti rendőrfőkapitányság elfogatása után kihallgatta Fekete Jánost, aki a Beöthy Odón-utcai rablásra vonatkozólag beismerő vallomást tett.

Az államrendőrség főkapitánysága Fekete Jánost átadta a budapesti királyi ügyészségnek, mely a haramiát Nagyváradra fogja szállítani.

Az ügyészségen.

Jánossy Gyula rendőrkapitány tegnap délután Bubuj Pált és Nagy Pált erős rendőri fedezet mellett átkísértette az ügyészség fogházába. A rendőrség ő velük már elvégezte dolgát; ezután csak Mihalovszky Dezsőt és az ide szállítandó Fekete Jánost fogják vallatni. Ezek az emberek igen sok bűnt követtek már el s Mihalovszky minden kihallgatásakor újabb meglepetésekkel szolgál. Jánossy Gyula rendőrkapitány ügyességének és mindenre kiterjedő figyelmének köszönhető, hogy Mihalovszky más bűncselekmények elkövetését is beismerte, nemcsak a Beöthy Odón-utcai rablást. Különben még folyik a nyomozás és nem lehetetlen, hogy a mai napnak még egyéb szenzációi is lesznek.

A képviselőház ülése. A képviselőház tegnapi, hétfői ülése ismét szavazásokkal telt el. Kabós Ferenc alelnök negyed 11 órakor nyitotta meg az ülést. Bemutatja Alsó- és Felső-somfa feliratát az obstrukció ellen. Abrahám Dezső, a kérvények hovatalása tekintetében ellenindítványt tesz. Kabós Ferenc alelnök bemutatja Győrvmegye feliratát a katonai tulajdonosok ellen. Abrahám Dezső a hovatalása tekintetében ellenindítványt tesz. Elnök bemutat még négy különböző tárgyú feliratot, melyekre Abrahám Dezső ellenindítványt tesz a hovatalás tekintetében. Következnek a névszerinti szavazások. Fél 2 óra felé az elnök megtette napirend-javaslatát és az ülést bezárta.

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemű
legjobban és legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél, Fő-utca szerezhetők be.
Gymnasium, Reál és Polgári
iskolai diák sapkák.

TORNA CZIPÓK.

115

UJDONSÁGOK.

* **Egyházmegyei hírek.** Spett Gyula apát-kanonokot a Szt. Orsolyáról nevezett nagyváradai zárda gondnokává; Kollányi Ferenc pápai főpap, apát-kanonokot a Szt. József-intézet kormányzójává; dr. Vucskics Gyula esperes plebánost a tanítói fejeletmi tanács tagjává; Rózemberszky Gyula kiérd. esperes, kinevezett biharpüspökii plebános javadalmáról lemondván: saját kérelmére őt ismét micskei plebánossá; Besser Hugó bárándi administrátort helyettesítői id. hely. lelkészé; Dominyák István orosházi segédlelkészt biharpüspökii id. hely. lelkészé; Szabó István micskei id. hely. lelkészt érkesertői id. hely. lelkészé; Szóke János érkesertői lelkészt érmihályfalvai plebánossá nevezte ki a püspök, Klinghammer Miklós újmisést pedig Orosházára rendelte segédlelkészül.

* **A virilisek névjegyzéke közszemlén.** Nagyvárad város igazoló választmánya a legtöbb egyenes állami adót fizető névjegyzékét megállapítván, a névjegyzék az 1896. évi XXI. t.-c. 28. § értelmében a polgármesteri hivatalban, (Városháza I. emelet 5.) folyó évi szeptember hó 18-ik napjától, szept. hó 25-ik napjáig terjedő 8 napi közszemlére kitétetik. Miről az érdekelteket azzal értesitem, hogy a névjegyzéket a fennebb jelzett határidő alatt megtekinthetik és netalán fellebbezéseiket a közszemlére történt kitételől számított 15 nap alatt Nagyvárad város állandó bíráló választmányához beadhatják. Nagyvárad, 1911. szeptember 15. Rimler Károly polgármester.

* **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatási miniszter Bezedek József főreáliskolai tanárt, akit tavaly államsegélylyel a kultuszminiszter Japánba küldött tanulmányútra, a nagyváradai főreáliskolától Budapeste helyezte át. — Helyére a nagyváradai főreáliskolához Karsai Emil szolnai állami főreáliskolai rendes tanárt helyezte át a miniszter.

* **A székelyhidi plebános távozása.** Vasárnap este bucsuztatta el Székelyhid közönsége Szében Gyula római katolikus plebánost, akit megyés püspökünk váradszőlősi plebánossá nevezett ki. Szében tegnapielőtt bucsuzott el régi plebániájától. Ebből az alkalomból nemcsak Székelyhid, de a vidék intelligenciája is meleg ünnepeltetésben részesítette, a plebánost, ki negyedszázadon át fáradhatatlan működést fejtett ki hívei és a község érdekében. A bucsubanketten, mely 100 terítékes volt, felekezeti különbség nélkül jelent meg az egész intelligencia. Az első felköszöntőt Szabó, református lelkész mondta. Beszédében igen szépen emlékezett meg a távozó plebánosról. A beszédre Szében Gyula meghatva válaszolt. Megköszönte a megjelenteknek oly osztatlan módon megnyilvánult szeretetüket s

szájdalommal vesz bucsut a székelyhídi társadalomtól. Ezután többen emeltek poharat a távozó plébánosra, amikor Hagen Ferenc az új plébános szólalt fel, igen ügyes beszédben üdvözölte a megjelenteket és ígérte, hogy igyekezni fog úgy rászolgálni a társadalom szeretetére, mint a most bucsuzó plébános.

*** Hiányok a jegyzői és tiszti nyugdíj alapban.** A vármegyei számvevőség tegnap értesítette az alispánt, hogy a jegyzői tiszti nyugdíj alapban igen nagy a hiány. A hiány onnan származik, hogy a jegyzői és a tisztviselői pótdókat még mindig nem hajtották be. A számvevőség arra kéri az alispánt, hogy a pótdókat hajtassa be, mert ellenkező esetben a pénzügyminiszterhez tesz feljelentést.

*** Radnai püspök a XI. Katholikus Naggyűlésről.** A beszercebányai püspök a Katholikus Naggyűlés előkészítő bizottságának elnökéhez a következő levelet küldte:

»Nagyméltóságú Gróf, Elnök Ur, Kegyelmes Uram!

A f. évi november 12—14 napjaira kitűzött XI. Kath. Naggyűlés védőségét, állásom parancsára s Nagyméltóságod megtisztelő elnöki óhajára ezennel elfogadom azon imával, vajha a katolicizmusban rejlt erőt valahára a becsületességnek is bátorsága és elszánt cselekedete a haza és közélet javára kiható hasznos eredményekben juttatná érvényre!

Fogadjá Excellenciád mély tiszteletem s kitartó buzgalmaért főpásztori hálám nyilvánítását.

Garamszentkereszt, 1911. szept. 3.

Radnai Farkas,

beszercebányai püspök.

*** Kik nem akarnak és kik akarnak virilisek lenni?** A vármegyei virilisek névjegyzékét tudvalevőleg most tették ki közszemlélésre a megyeházán és egyidejűleg értesítették róla az érdekelteket. Az értesítésekre tegnap több válasz jött. Elsősorban dr. *Urssinyi* János békéscsabai ügyvéd, továbbá *Bicsy* Kövessy Imre debreceni birtokos kijelentik, hogy nem fogják Biharmegyében gyakorolni törvényhatósági bizottsági jogukat. *Jóna* János gazdálkodó pedig tiltakozik a felvétel ellen, mert ő neki nincs is annyi birtoka, mint amennyinek ehhez kellene lenni. Azt hiszi, hogy testvére *Jóna* Istvánról van szó s csak tévedésből vették őt fel. Gróf *Zichy* Odón birtokos is tegnap szólalt fel. O reá vonatkozólag Fráter Barnabás alispán úgy volt informálva, hogy más vármegyében gyakorolja a törvényhatósági jogát és így a biharmegyei tagságra nem reflektál. A gróf tegnap értesítette az alispánt, hogy másutt nem gyakorolja jogát s így az információ téves és egyszerűen bejelenti, hogy bihari jogát fenntartja.

*** Plébános beiktatás Biharkereszten.** Lélekemelő ünnepségnek volt színhelye vasárnap a biharkeresztesi róm. kath. templom. A »Szent Kereszt« feltalálása napján van ugyanis minden évben a »templom ünnep«. Most ez ünnepséggel össze volt kötve *Résmán* Márton volt báránai esperesnek biharkeresztesi plébánossá történt beiktatása. A szentmise előtt megtelt a templom a helybeli és a környékbeli hívők seregével. Volt plébánosukhoz való szeretetteljes ragaszkodásuknak szép jelét adták a mezőpeterdiek, kiket körmenetben vezetett jelenlegi lelkipásztoruk *Pák* Emil. A beiktatást *Grócs* Béla nagyváradai kanonok, székesgyházi főesperes végezte. A szertartás elvégzésével azonnal meg is kezdte a beiktatott plébános lelkipásztorkodását s magasan szárnyaló beszé-

det intézett a zsufolásig megtelt templom hallgatóságához. A szent beszéd után *Grócs* Béla kanonok tartotta *Hamernyik* Sándor köröstarjáni s *Pák* Emil peterdi plébánosok segédletével az ünnepélyes szent misét. A szent mise végeztével fényes ebéd volt a beiktatott plébános urnál, melyen Váradról dr. *Wimmer* Julián irgalmasrendi perjel, *Makkay* József papnöveldei aligazgató, valamint Biharkeresztes vezető egyénei voltak jelen. Az ebéd alatt *Szigethy* Elek helybeli ref. lelkész remek pohárköszöntőben üdvözölte az újonnan beiktatott plébánost. *Résmán* Márton aztán gróf *Széchenyi* Miklós nagyváradai püspökre ültette poharát, mint kegyurára, továbbá *Grócs* Béla kanonokra s a jelenlevőkre.

*** Halálozás.** *Özveg* Hügel Frigyesné alig 9 éves fiacskája: *Arpád* a nagyváradai gyermekkórházban elhunyt. A kis halott temetése szerdán szeptember 20-án délután 3 órakor lesz a Sataroveszky gyermekkórházból.

*** Bepülőnap.** Mint már lapunk legutóbbi számában közöltük, vasárnap (24-én) szenzációs repülés lesz a Bóné-kuti gyakorlótéren. *Csermák* János, a vakmerő aviatikus, maga iránt már is óriási érdeklődést keltett, a jegyek tömegesen fogynak, ami biztos és öröndetes jele a vasárnapi sikernek. Maga *Csermák* már tegnap Nagyváradra érkezett és kicsinyes gonddal, nagy vigyázattal ügyel fel gépe erős és pompás állapotára, mellyel próbákat is fog végezni. A tribünöket s ülőhelyeket a legnagyobb gonddal készítik és meglepő kényelemmel állítják egybe. A jegyek több helyütt kaphatók, tegnap 51 kezdve árulják a Sipos-téle trafikban (Bémer-tér.) *Láng* József és *Vidor* Manó könyvkereskedésében. A jegyek ára: páholy (4 személyre) 30 korona, első hely 8 kor., II. hely 4 korona, III. hely 2 kor., IV. hely 60 fillér.

*** Közuti törzskönyvek hitelesítése.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága 803—911. kb. sz. véghatározatával a debrecen—temesvár—buziási és a nagyvárad—kolozsvár—brassói állami közutakról szerkesztett törzskönyvek hitelesítésére folyó évi október hó 19. napjának délelőtti 10 órájára az államépítészeti hivatal helyiségében tartandó hitelesítési eljárást tűzött ki. Ezen körülményről az 1890. évi I. t. c. 67. §- értelmében az összes érdekelteket azzal értesitem, hogy a megnevezett közutakra vonatkozó művelet az eljárás napjáig a nagyváradai m. kir. államépítészeti hivatalnál a hivatalos órák tartama alatt megtekinthető és az ellen az érdekeltek a kitűzött határidőig írásban vagy a hitelesítő küldöttség előtt szóval felszólalhatnak. Nagyvárad, 1911. szeptember hó 18. *Rimler* Károly, polgármester.

*** A kivándorlók osalói.** Az amerikai magyar bankárok csalásai ma már a belügyminisztert is foglalkoztatják. Tegnap ebben az ügyben a belügyminiszter körrendeletet küldött a vármegyékhez, amelyben tudatja, hogy a pittsburgi konzul értesítése szerint nyolc bankár bukott meg és a visszavándorlók kára egymilliónyolcszázharmincegyezer dollár. A bukott bankárok ellen most folyik az eljárás. A miniszter tudatja, hogy az esetleg visszavándoroltak kártérítési keresetüket ne az amerikai ügyvédek útján érvényesítsék, hanem a konzul útján, mert az ügyvédek hihetetlen órára pénzt követelnek eljárásukért. Egyidejűleg tudatja a miniszter, hogy három megbukott bankár *Korláth* M. Zeminny András és *Harbula* Magyarországra szöktek Amerikából az eljárás elől.

*** Karóba zuhant.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap *Venter* községben. *Muccs* Flórián 8 éves gyermek a faun keresztül folyó patak partján levő 15 méter magas

fűzfára föl-mászott madár fiókáért. Már a közepén lehetett, mikor a lába megcsuszott és kezével nem tudta magát megtartani. Eleresztette a fát és a következő pillanatban velőtrázó ordításra esett le még pedig oly szerencsétlenül, hogy egyenesen a fa alatt levő egyik paradicsom karóba zuhant. A karó egészen fölnyársalt, a hasán ment be és a hátán jött ki. Rögtön meghalt. A szerencsétlenség az egész faluban nagy részvétet keltett.

*** Halálos szerencsétlenség egy gyárban.** Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt tegnap a Bihari Erdőipar Részvénytársaság *mesidi* ipatelepeén levő fűrészgyárban. A gépházban levő lendkerék leszakította egy munkás karját és a testét úgy összezúzta, hogy rögtön meghalt. Tegnap délelőtti történt az eset. *Balázs* Péter gépész a gépházban dolgozott több társával. Munka közben a lendkerék szíjját akarta megigazítani, de a lendkerék jobb karját elkapta és őt magát is elrántotta és úgy összezúzta, hogy rögtön meghalt. A nyomozást a csendőrség megindította.

*** Öngyilkos aggastyán.** Komádi községből jelentik: *Idősb* Bucsi József 70 éves aggastyán öngyilkossági szándékából az udvarán levő fáskamrában felakasztotta magát. Mire a házbeliek észrevették, meghalt. Tettéknek oltárismeretlen. A kir. ügyészség megadta a temetési engedélyt.

*** A hollódi gyilkost letartóztatták.** Megirtuk legutóbbi számában, hogy *Szikora* Péter napszámos Pusztahollódon agyonverte *Csinye* Pál vincellért. Tegnap a rendőrségnek sikerült véletlenül elfognia a gyilkost. Az eset így történt: A Nagypiac téren tegnap délután a lacikonyhák körül nagy lármát csapott két beszeszelt paraszt. Nemes rendőr, a nagypiaci őrszem megkérdezte őket, hogy miért lármáznak. Az egyik azt panasolta, hogy a másik 4 koronát akart tőle lopni. Mindketten előltek állítva a rendőrségen, ahol kiderült, hogy a lármázó panaszos *Szikora* Péter a hollódi gyilkos, aki pénteken a pusztahollódi szőlőben ásóval és bunkóval ottal agyonverte *Csinye* Pál vincellért. *Szikora* tettét beismerte, mire a rendőrség őt letartóztattá. Ma átadják a gyilkost a szombatsági csendőrségnek.

x Itt a vadászat!! Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezz be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeren későn bájuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. *Sauer*-féle fegyverek eredeti gyári árában árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak *LADÁNYI JÓZSEF* puskaművesnél kaphatók eredeti árában. M. kir. löporáruda. Telephon 269. Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

x Habig kalapok, Fownes keztyük, angol cipők egyedüli raktára
RÓTH M. UTÓDÁNÁL.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy

Óváry Lajos kályhás üzletét átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló jószágú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és leggyorsabb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybeesű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utóda).

Csengeri-utca 27. szám.

x **Óvás!** Óvakodjunk a selejtes kézimunkáktól. Bóvli árut ne vegyen, mikor újat és szépet nálam az elismert olcsó áron vesz. Telefon 783. Tátray Gusztáv Rákóczi-ut 4. Figyeljünk a cégre.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna ujdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen néz-

zék meg.

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x **Casinók,** olvasóköri-, nép-, önképző, ifjúsági-, tanári és egyéb könyvtárak, valamint szakszervezetek igen gondos és előnyös kiszolgálásban részesülnek. **Benkő Arthur** könyv és papír keresk. modern antiquariumában, Nagyvárad, Rákóczi-ut 10.

Siessünk Radó és Kertész

női divatruházába, Kossuth-utca 2. szám,

ki leltár miatt nagy occasiót rendez, hol a következő cikkek kerülnek **olcsón eladásra.**

Mosó grenadinok, batistok, selymek, pouplinok, ruhavásznak, francia delainok, ruha díszek és még sok más itt fel nem sorolt cikkek. — **Most sok pénzt megtakaríthatunk,** ha menyasszonyi kelenyénket itt vesszük.

Rimanóczy műbutorgyár.

::: Állandó bútorkiállítás. :::

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elváltalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczi-ut, saját ház.

::: TELEFON: 796. :::

Költségvetés díjtalan.

* **Az ideai szép őszi napokat** legkellemesebben CSÁKY SÁNDOR terített asztalai mellett tölthetjük el, (vasut-állomási repülő-híd hegyoldali lejárójánál) hol mindenkor tisztán kezelt kitűnő hegyi borok, izletes jó magyar konyha áll a t. közönség rendelkezésére. — Minden szerdán este friss flecken-sült. — A t. közönség szíves pártfogását kéri Csáky Sándor vendéglős.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Rimanóczy-utca 9.

x **Csillár és fémáru gyártási telep:**
Nagyvárad Iroda s raktár
Szl. János-u. 1. Bémer-tér 3.
Telefon 556. Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási és csengő berendezések** a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel STERN ADOLF. 33

Legszebb

Felöltők
Bluzok és
Ruhaszövetek

FLEGMAN

áruházában, BÉMER-TÉR.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: A rivalda. (Előszőr)
Szerda: A rivalda.
Csütörtök: Az erdészleány.
Péntek: Szerencse fia.
Szombat: Luxemburg grófia.
Vasárnap délután: Bukov, a székelvek hő-
héja; este: Az ártatlan Zsuzsi. (Előszőr.)

Az obsitos.

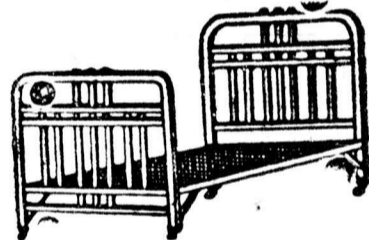
Baktay László, az új baritonista tegnap mutatkozott be, tegyük mindjárt hozzá, hogy nagyon szép sikerrel. Mint egészen kezdő, de nem tehetségtelen színész, nem annyira szegletesen, mint inkább félénken mozog a színpadon. Pedig ha valaki bátran léphet a közönség elé, akkor Baktay igazán megteheti, mert olyan erőssége van, ami énekesnél első sorban fontos: a hangja. Régen nem hallottunk olyan szép, tömör, meleg, sötét színezetű, igazi bariton hangot, mint a Baktayé. Nagy előnye a természetes tiszta szövegkiejtés, a hibátlan hangvétel s az egyenletes, nemes csengés. Nem mondhatjuk tanult énekesnek, de hanganyaga olyan értékes és annyira romlatlan, hogy egy jó énekmesternek nagy öröme telne benne. Ha sokat tanul, a színjátszásban és a zenében képezi magát, akkor nagyon szép karrier előtt áll. Ha azonban a siker mámorossá és elbizakodottá teszi, akkor ő is szaporítani fogja a nálunk oly gyakori félbenmaradt s letört tehetségek, a félművészek seregét. Tőle függ, hogy néhány év múlva az Operában fog-e énekelni, vagy a bonbonniereben Fráter nótákat dalolni. Jegyezzük meg meg, hogy csinos megjelenése és igen szép beszédorganuma is van.

Szöke Gizi a másik debutans, igen kellemes megjelenésű, szép hangú és ügyes, gyakorított színésznő. Tőle még sok szép alakítást várunk s hisszük, hogy reményünkben nem csalatkozunk.

A régi szereplők mind nagyon tetszetek, Lővey és Kabos mókái sok kacagást keltenek.

—8.

Vas és rezbutor

gyári raktári

Székényágy 3 matraccal 20 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarmiss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

SPORT.

A nagyváradai versenyek.

II. nap.

Akik azt gondolták, hogy a lóversenyek második napja talán nagyobb érdeklődés mellett folyik majd le, nagyon csalódtak. A szokásos [vasárnap] publikumot távolartotta az eső és bizony a kellemetlen idő nagyon érezhető volt a rendes közönségen is. A rossz idő befolyásolta a lovasokat is, akik nem nagy kedvet mutattak a paripák lovaglásához. A vasárnap-i versenyeken könnyebb természetű baleset is történt. A nagy akadályversenyénél a Tamagó, melyet *Tolisch* lovagolt, mikor már 2000 métert betutott, elesett.

A baleset színhelyére nyomban tömegestől rohantak az emberek, azonban mire segít-

ség érkeztetett volna, már úgy a lovas, mint a ló minden sérülés nélkül fölállottak és indultak a zsűrihez. Az esést a sikos megázott talaj idézte elő.

Meglepetés a szentmártoni gátversenyénél volt, ahol egy ugyyszólván teljesen ismeretlen ló Goldboy jött be elsőnek, holott Coquett győzelmét mindenki biztosra vette. Itt fizetett a totalizátor a legtöbbit. 10:80, 4:32.

A versenyek eredménye a következő:

Eladó verseny.

Kilenc nevezett ló közül indul 4. Győztes lett Dóri *Czárán* J. tulajdonos, lov. *Sibrik*. Második Porosz király lov. Gencsi, harmadik Pratersplatz, lov. br. *Neimans*. A győztes állandóan vezetett.

Tot: 10:22, 4:8.

Hadseregi akadályverseny.

Két ló indult a díjakért. Mokus, lov. *Sibirik* és *Suffragette*, lov. *Folisch*. Mokus gyönyörűen vezet, az ugrásnál azonban állandóan megáll s így lemaradt.

Tot: 10:14, 4:6.

Nagy akadályverseny.

Négy ló indul. Tamago, — *Tolisch* lovagolta — csaknem együtt fut Mortola, Goutte és Rollyval, amikor a pálya második felében elesik és szabad teret enged a többinek. Győztesnek Goutte (lov. *Wodianer*) jön be, második a Rolly s harmadik a Mortola, lovagolta báró *Neimans*.

Tot: 10:30, 4:12.

Iklódi gátverseny.

A legnagyobb érdeklődés minden irányban. A benevezett 10 ló közül indul hat.

Elsőnek jött be Spatzi lov. *Tolisch* (ami a közönségnek igen tetszett és sietett is tapsolni a vakmerő lovasnak, aki az előző versenyben érte baleset miatt nem mondott le a további lovaglásról) Második Buksi, lov. Gencsy és a harmadik Picim lov. *Sibirik*. Gyönyörűen jött Grastentel is, azonban kitört.

Tot: 10:14, 4:6.

Szentmártoni gátverseny.

A vasárnapi versenyek kimagasló része. Indult 5 ló. Coquette állandóan vezet, míg Absurdum és Goldboy folyton üldözi. Az utolsó akadálynál Goldboy előtér és egy hosszal elviszi a győzelmet a biztosnak hitt Coquette elől, Második Coquette lov. *Sibirik*, harmadik Absurdum lov. br. *Neimans*.

Tot: 10: 80, 4: 32.

Nagyvárad díj.

Indult öt ló. Elsőnek jön be Suhogó lov. *Sibirik*, második Torcat-King és harmadik Gre-dine.

Tot: 10: 14, 4: 6.

Es végül a *mezei gazdák versenyé*. Indul 10 ló. Elsőnek jött be *Bereczky* János szőlő-hegyi vincellér lova.

Labdarugók háziVERSENYE.

Változó szerencsével, de teljes ambícióval küzd tovább az erősödés, a hírnév felé Nagyvárad immár dicséretes formában lévő, s nem megvetendő győzelmeket felmutató, jól szervezett sportegyesülete, a N. A. C. Határozottan látni lehet az erős lendületet, a mérkőzések folyamán. S bár a tegnapi verseny szerény keretek közt és megszámlálható közönség jelenlétében folyt le, mindan ellett eredményes gyakorlati haszna volt. A kellemetlen idő, a folytonosan szemtelő eső elriasztotta a sport barátokat attól, hogy végig üljk az egy óráig sőt tovább tartó versenyt. A vasárnap délutáni állandó eső tönkretette nem csak a football játék szintjét, hanem az a nélkül is lanyha ér-

deklődés mellett lezajló lóverseny üzleti életét is.

A sikos sáros pályán bizony komikus volt a komoly küzdelem. Minden percben tartani lehetett attól, hogy egy játékos elvágódik a mezőn.

A N. A. C. határozott fölényrel ment bele a küzdelembe, ellenfele, a N. S. E. úgy látszik még nagyon kevés hívet szerzett eddig magának, mert a kiskoru ifjuság s a vénebbje is viharos tüntetéssel igyekezett segíteni a munkában a N. A. C-nak. Mindjárt a játék kezdetén a labda a N. S. E. kapuja elé röpült s állandóan izgatta folytonos közelségével a különben nagyon ügyesen védő *Nieswert*, a N. S. E. kapusát. Mig az ellentél ismert és kedvelt kapusa: *Hirschfeld* tétlenül nézte a játékok; partnerei messze tartották kapujától a játék színhelyét.

Általában kínos volt az a küzködés, amit a rossz idővel s a fölnevisedett mezővel folytattak. Ilyenkor ily alkalmatlan és érdeklődés nélküli időben legjobb elhalasztani az ilyen kisebb jelentőségű házi versenyt. A rendezőség ebben nem volt, élelmes, de meg aztán mennyi urinő s érdekelt apa, rokon szeretné végignézni a versenyt s nem láthatja a rossz idő miatt. Egy heti halasztás nem tett volna kárt, sőt jelentékeny anyagi hasznot hajtott volna.

A játékeredmény: 0: 5, a NAC javára. A bírói tisztet a M. L. Sz. által kiküldött *Pelöc* töltötte be pártatlan ügyszeretettel.

TÁVIRATOK.

Héderváry a királynál.

Budapest, szept. 18.

(Saját tud.) Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök tegnap délelőtt 11 órakor, a Hofburgban kihallgatáson jelent meg a király előtt. A kihallgatásáról semmi pozitívum nem érkezett. A miniszterelnök a kihallgatás után meglátogatta a külügyminisztert és az osztrák miniszterelnököt. A két miniszternél 1 órát időzött Héderváry és délután 4 óra 55 perckor visszautazott Budapestre.

Stolypin meghalt.

Budapest, szept. 18.

(Saját tudósítónktól.) Késő éjjel jelentli fővárosi tudósítónk, hogy Stolypin orosz miniszterelnök, ki ellen a múlt héten merényletet követtek el, ma este 10 órakor meghalt.

Földrengés Nagykanizsán.

Nagykanizsa, szept. 18.

(Saját tud.) Tegnap éjjel két egymásután következő réngését érezték a földnek. A földrengés délfelé húzódott, kárt nem tett semmiben.

Jenő főherceg utazása.

Budapest, szept. 18.

Jenő főherceg tegnap este automobilon Nyitrára érkezett. Az éjszakát egy ottani szállóban töltötte és kora hajnalban tovább utazott Bécs felé.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A gabonatözsden tegnap kissé szilárd volt az irányzat. Készáru forgalom ötvenezer mázsa 5 fillérrel magasabb árak mellett.

Határidők zárata:

Apr. lisi buza (1912)	— —	12.02
Októberi buza	— —	11.74
Októberi rozs	— —	10.25
Októberi zab	— —	9.49
Májusi tengeri (1912)	— —	8.30
Augusztusi tengeri	— —	7.88
Augusztusi repce	— —	14.60

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiók-jának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	840.50
Osztrák hitelrészvény	— —	647.—
Jelzálogbank	— —	487.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	575.—
Salgótarjáni kőszén	— —	684.—
Osztrák államvasut részvény	— —	740.—
Közuti vasut	— —	806.—
Rimamurányi vasmű	— —	687.—
Városi vasut	— —	415.—
Beocsini cement	— —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Telefon 1153. Interurbán Telefon 1153.

A tisztelt hölgyközönségnek!

tudomására adom, hogy a budapesti, bécsi és külföldi tanulmányutról a legmodernebb ujdonságot megszereztem a tisztelt hölgyközönség részére, amely bármikor megtekinthető.

A legújabb

Direktovárfűzők

csipő s hasfűző, trikó-fűzők, meltartók és mindenféle különlegességi fűzők nálam kaphatók készen és mérték után elkészítem. Raktári fűzőkben nagy választék és olcsóbban beszerezhető nálam, mint bárhol. Becses pártfogását kérve

Izsák Lidia

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1.

A Sziglgeti-színház művésznőinek egyedüli fűzőszállítója. Fűzők tisztítását és javítását jutányos áron elvállalom.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkaért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

Dajkovits E.fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos
munkákat, vízvezeték és csator-
názási munkákat, gyárak teljes
berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és
ekéket, magánjárókat és cement-
ipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

A Bihar megyei Gazdák Aru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok ál-
landók 5°/₁₀₀-os kamatoztatásra, továbbá
folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb
feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb ka-
mat mellett gazdálkodók, kereskedők és
iparosok részére és foglalkozik minden-
nemű bankszerű beszedésekkel (incassó)
olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, termé-
nyekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös
törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-
sit házakra és földbirtokokra. 161

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Nagyvárad város**VILLAMOS MŰVE**

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40
gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor.
100 gyertyás 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fény-
képző lámpák ugyancsak legolcsóbb
áron kaphatók.

Csillárok,*izzólámpák*

állandóan nagy választékban kapha-
tók a villamos telepen külön-
képpen épített nagy

csillár-raktárunkat
megtekintésre ajánljuk.

Állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítá-
sát, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
litását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb áron mellett.

Költségvetések ingyen.

Főszerező telefonja 55. sz.

villamos világítás

Telefon szám 514.

81

Egész éjjel ügyeleti szolgálat.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Szabadalmazott
folyton-égő

Meteor
Kályhák

sz. 1166.

KÁLYHA**TÁLCZÁK****ELLENZÖK****FAKOSARAK****SZÉNTARTÓK****NAGY****VÁLASZTÉKBAN**

Szabadalmazott
folyton-égő

Meteor
Kályhák

sz. 71-79

sz. 1174-1176.

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereske-
désében N. Várad, Rákóci-ut.

Repülónap Nagyváradon!

1911. szeptember hó 24-én

v a s á r n a p

a Bóné-kúti gyakorlótéren

Csermák János

a legvakmerőbb pilóta

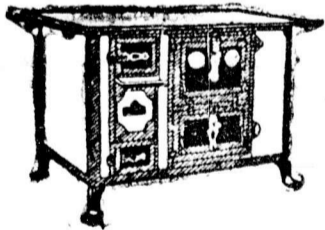
repülni fog!

Urak, gazdák, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözpart, Lévay-palota.

1 üveg Odol	74 kr.
1 > francia szájviz	25 >
1 > száj szagtalanító	50 >
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 >
8 > Thymol	20 >
1 > Stomatín	20 >
1 > tégely Odontin fogpassia	35 >
1 drb Odontin betét	35 >
1 üveg Picavan	98 >
1 üveg Bay Rum	85 >
1 > Jera violette brillantín	80 >
1 > francia brillantín	15, 20, 36 >
1 > folyékony brillantín	50 >
1 > valódi dió olaj	15 >
1 > > > kivonat	75 >
1 drb bajuszkötő	15, 20, 35 >

1 üveg Kerpel kézfimomító	88 kr.
1 tégely Margit oróra	40 >
1 > Diana krém	65 >
1 drb Dianna szappan	65 >
1 dob Lickner puder	38 >
1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >
1 üveg amerikai petrol	50 >
1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt >
1 fekete champos	18 >
1 rud rossa Glycerin szappan	20 >
8 drb francia ibolya szappan	50 >
1 > Kiedhauser ibolya glycerin szappan	28 >
1 > Speick szappan	28 >
1 > Windsor szappan	28 >
1 tubus kaloderma	28 >
1 > Beloderma kézfimomító	28 >
1 üvegtégely tejcrém	20 >

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzata borotva készlet	1 > 50 >
1 valódi serte hajkefe	70 >
1 dublé bajuskefe	20 >
1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 körömkéfe	05 >
1 surolókefe óriási	20 >
1 surolókefe kisebb	10 >
12 drb Royal angol cipő krém	96 >
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 mtr vörös gamisó	60 >
Egynegyed Kó Bronz watta	85 >

Figyeljen az árakra.

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az áráról.

Nincs vásárlás kényszer! Illatszerek kímérve a legmodernebb Odeurökben!

Értesítjük

igen tisztelt vevő közönségünket, hogy legújabb kicsinybeni elárúsító üzletünket

Zöldfa-utca 7. sz. alatt

Dr. MUNK házban megnyitottuk.

Moskovits Farkas és Társa
cipő és csizmagyár r.-t. Zöldfa-utcai fióküzlet.

Legnagyobb választék férfi, női és gyermek cipőkben!

Egységes szabott gyári árak!

TELEFON!

Megérkezett

a nagy cipő szállítmány, az első nagyváradai selejtes cipő áruházba, ahol minden fajta cipő

igen olcsó árban kapható.

■ Belvárosi Takarékné épület, Barcs-palota. ■

Részvénykicserélési felhívás!

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi bank és Központi Takarékpénztár r. t. felhívja azon tisztelt részvényeseit, kiknek birtokában Biharmegyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank részvények vannak, hogy ezen részvényeket, szelvényekkel együtt, kicserélés végett az Egyesült intézet Teleki-utcai fiókjánál (Teleki-u. 3.) folyó évi szeptember hó 1-től szeptember 20-ig beszállíthatni szíveskedjenek.

Minden 3 darab Biharmegyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank részvény helyett 4 darab Egyesült intézeti részvény fog kiadatni.

A beszállíthatandó részvényekhez jegyzék esatolendő azon nevek felsorolásával, melyekre az új részvényeket kiállíthatni óhajtják.

A Központi Takarékpénztár forgalomban lévő régi részvényeinek kicserélése, valamint az Egyesült intézet felemelt új részvénytőkéjéből jegyzett új kibocsátású részvények kiadása a fent hirdetett Biharmegyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank részvények kicserélése után, későbbi időpontban fog megtörténni, miről a tisztelt részvényeseket újabb hirdetés útján értesíteni fogjuk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részv.-társ.